

● محسن سیروس - تیر ۱۳۸۷

بررسی برخی از نتایج و دستاوردهای این طرح :

ضرورت طی کردن مسیر صحیح در هدفمند کردن یارانه ها

(قسمت دوم)

کالاها می انجامد و در حقیقت شفافیت فضای کسب و کار کشور را بدنبال خواهد داشت . در نتیجه ی این مسئله است که مزیت‌های ذاتی اقتصاد کشور بیش از هر زمان دیگری نمود خواهند یافت و توسط شهروندان درک خواهند شد . در این زمان است که شهروندان میتوانند براحتی برای بهره برداری بهینه از منابع ملی برنامه ریزی دقیقی انجام دهند .

ج (سوداگری و قاچاق در بسیاری از موارد بصورت اتوماتیک وار قطع میشوند و همزمان سود حقیقی تولید کالا و خدمات در رشته های گوناگون به حساب تولیدکنندگان حقیقی باز خواهد گشت . در نتیجه ی این مسئله است که تولید سود آور شده و نظام حقیقی تولید کشور در راه پویایی و تکامل خویش گام خواهد نهاد . بعنوان مثال اگر صنعت سیمان را مورد بررسی قرار دهیم ، در می یابیم که هم تولید کننده سیمان را با قیمت پایین می فروشد و هم مصرف کننده آنرا با نرخ بالاتر از قیمت طبیعی بدست می آورد و در این میان سود اصلی به میزان چندین برابر تولید کننده به جیب دلان سیمان سرزیر میشود و تازه این قبل از قاچاق این محصول به کشورهای همجوار است که اگر قاچاق را نیز در نظر بگیریم به عمق فاجعه پی خواهیم برد . با تغییر رویه ی فعلی ، سیمان به نرخ حقیقی آن و بسیار ارزاتر از قیمت دلان بازار سیاه بدست مصرف کننده خواهد رسید و در نتیجه ی این امر است که هم مصرف کننده متحمل پرداخت مبالغ اضافی کاذب نخواهد شد و هم تولید کننده با فروش محصول به قیمت حقیقی آن سود میرسد و در یک فرایند طبیعی به تولید بیشتر و با کیفیت تر تشویق خواهد شد و انگیزه ای قوی برای سرمایه گذاری در امر توسعه ی تولید در او ایجاد خواهد شد .

چ (در اثر جابجا شدن خط فقر و بالارفتن نسبی سطح رفاه عمومی که ناشی از پرداخت حقوق اقتصادی همه ی افراد جامعه در کنار اعمال قدرت تصمیم گیری و انتخاب همه ی افراد جامعه در فضای اقتصادی کشور است ، همزمان با صرفه جوئی و مصرف بهینه در برخی کالاها و خدمات عمومی مانند سوخت و انرژی و . . . که به انباشت هزینه یارانه در حساب افراد می انجامد ، سطح درآمد حقیقی خانوار افزایش یافته و مصرف کالاها ی اساسی مورد نیاز مردم مانند شیر و گوشت و انواع کالاها ی تاهین کننده ی سلامت که سرانه ی مصرف امروز آنان بسیار پایین تر از استانداردهای جهانی است بتدریج بالا خواهد رفت و این مسئله بالاتر رفتن

○○○ ■■■■■ ○○○

● حذف مقادیر سربار مصرف این

امکان را به اقتصاد ملی میدهد

که ظرفیتهای آزاد شده ی خدمات

عمومی در جایی مورد مصرف

قرار گیرند که سرعت

سازندگی کشور

را بالا خواهد برد

○○○ ■■■■■ ○○○

اجرای هدفمند کردن یارانه ها با تکیه بر پرداخت مستقیم هزینه یارانه شهروندان به آنان نتایج مبارک و هم جھتی را در راستای شکوفایی اقتصادی ملی در کوتاه مدت و بلند مدت اقتصاد کشور بدست خواهد داد که اغراق گونه نیست اگر آنرا شروع یک جهش اقتصادی پر قدرت و بسیار مبارک برای همه ی جامعه ی ایران توصیف نمایم . در ادامه به بررسی نتایجی که از اجرای این طرح حاصل خواهد شد می پردازیم .

الف (پس از دریافت نقدی هزینه یارانه توسط شهروندان ، ضمن حقیقی شدن قیمت کالا و خدمات مورد نیاز جامعه، هریک از افراد جامعه با پرداخت هزینه های واقعی خدمات مورد مصرف خود ، سعی خود را برای اصلاح الگوی مصرف و صرفه جوئی و استفاده ی بهینه از کالا و خدمات مورد نیازشان بطور آگاهانه بکار خواهند بست و اسراف بی مورد در بسیاری از کالاها و خدمات عمومی جامعه بسرعت اصلاح خواهد شد به گونه ای که مصرف سرانه در بسیاری از موارد تقلیل چشمگیری خواهد یافت . چراکه برخلاف گذشته که شرایط اجتماعی و نظام اقتصادی در جهت تشویق مصرف بیشتر ایفای نقش میکرد، از این پس شهروندان بنا به تشخیص خودشان و فقط به میزان نیاز خود مصرف خواهند نمود .

ب (هریک از شهروندان این امکان را می یابند که با صرفه جوئی بیشتر و اسراف کمتر در مصرف خدمات و کالاها، مبالغی از هزینه یارانه ی دریافتی خود را پس انداز کرده و در امور دیگری از مسائل زندگی صرف نمایند . در نتیجه ی این مسئله است که نرخ مصرف مازاد بر نیاز جامعه پایین آمده و در پی آن نرخ پس انداز ملی بالا خواهد رفت و شهروندان میتوانند با هدفمند کردن مصرف خود ، برای آینده زندگی برنامه ریزی نمایند . حذف مقادیر سربار مصرف این امکان را به اقتصاد ملی میدهد که ظرفیتهای آزاد شده ی خدمات عمومی در جایی مورد مصرف قرار گیرند که سرعت سازندگی کشور را بالا خواهد برد .

پ (شهروندان محروم و بی درآمدی که در نظام فعلی یارانه ها به جرم دارا نبودن قدرت خرید و عدم وجود توان مصرف کوچکترین استفاده ای از این یارانه ها نمی برند، با دریافت هزینه ی یارانه خود میتوانند از خدمات عمومی بهره مند گردند و یا اگر بخواهند چون گذشته مصرفی نداشته باشند، در اثر عدم مصرفشان ، سهمی از بابت یارانه های پرداختی دولت به آنان تعلق خواهد گرفت و از نظر مالی تامین خواهند گردید .

ت (در نتیجه ی پرداخت سهم یارانه ی اقشار مختلف شهروندان به آنان ، بسیاری از افراد کم درآمد و یا بی درآمدی که امروز در زیر خط فقر روزگار میگذرانند و در اثر عدم مصرف عملاً یارانه ای به آنان تعلق نمی گیرد و در حال حاضر بخاطر عدم وجود یک نظام کارآمد ملی از جیب آنان برای بالاتر بردن سطح رفاه دیگران خرج میشود، مبالغی را که سهم آنان از یارانه های پرداختی است دریافت خواهند نمود که میتواند بسیاری از نیازهای اساسی زندگی آنان را براحتی برطرف کرده و از حقوق طبیعی اقتصادی بهره مند گردند . در پی این مسئله خط فقر کشور بطرف بالا جهش خواهد نمود و بسیاری از کسانی که امروزه زیر خط فقر قرار دارند نیز به بالای آن نقل مکان خواهند کرد .

ث (حذف یارانه های فعلی به حذف بسیاری از ویژه خواری ها ، مصارف غیر متعارف ، رانت های موقت و دائم و حذف بازارهای زیر زمینی و قاچاق بسیاری از

تولید

سال ششم-شماره ۵۱
۲۰ آبان تا ۲۰ آذر ۱۳۸۷

آنها می پردازیم : بنا بر آنچه در شرح موضوع آمده ، نظام فعلی یارانه ها تشویق مصرف بیش از حد متعارف را در میان شهروندان به همراه داشته است . این مصرف بیش از حد که بهتر است آنرا مصرف کاذب جامعه بنامیم ، بار سنگینی را بر دوش بخشهای مختلف خدمات عمومی تحمیل نموده است که به مصرف حقیقی جامعه کوچکترین ارتباطی ندارد . در طی سالهای متمادی ، دولت ناچار بود برای حفظ رفاه نسبی مردم جامعه ، بسیاری از مصارف عمومی یا اختصاصی خدمات عمومی را در زمانهای مختلف حذف نماید تا بتواند خدمات عمومی را برای مصارف خانگی تسهیل نماید و خدمت رسانی بهتری را به خانواده ها انجام داده باشد . نتیجه این شده است که در زمستانها گاز مصرفی و در تابستانها برق مورد نیاز واحدهای تولیدی سراسر کشور در بسیاری از ساعات قطع است و عملاً چرخ صنعت با وجود چنین وضعی توان ادامه ی حرکت را از دست میدهد و صنایع هزینه فرصت بزرگ و جبران ناپذیری را در این میان متحمل میشوند . در چنین حالتی ، با هر بار قطعی برق در کارخانه ها و دیگر بخشهای تولیدی کشور هزینه های سربار بسیار سنگینی بر دوش واحدهای یادشده تحمیل میشود . این هزینه های سربار عبارتند از خاموش شدن ماشین آلات خطوط تولید و قطع جریان طبیعی تولید که ناتوانی تولید کننده در دستیابی به برنامه تولید را در پی خواهد داشت ، هزینه های سربار بسیار بالای استهلاک که جدای از هزینه ی طبیعی استهلاک و در هر مرحله خاموش و روشن شدن ناخاسته ماشین آلات خطوط تولید که در جریان تولید هستند بر تولید کننده تحمیل میشود (خصوصاً اینکه در بسیاری از صنایع ، ماشین آلات خطوط تولید آنها با کوچکترین نوسانی در کارکردشان بکلی از بین میروند و یا در بسیاری از صنایع نیز ساعتها زمان نیاز است تا ماشین آلات پس از روشن شدن آماده ی تولید شوند و با هر بار راه اندازی مجدد خسارات سنگینی به آنها وارد میشود) ، بیکاری کارگران خطوط تولید و کارکنان اداری و هرچه پایین تر آمدن بهره وری نیروی کار ، از بین رفتن مواد اولیه ی در جریان تولید که در اثر خاموش شدن ماشین آلات خطوط تولید اتفاق می افتد و . . . که در حال حاضر بخش تولید کشور هزینه بسیار سنگین این مشکلات و موانع را بصورت پنهان متحمل میشود و پرداخت میکند .

گذشته از پرداخت این هزینه ها توسط بخش تولید و هرچه پایین تر آمدن سود تولید کننده در اثر وجود این هزینه های سربار ، این مشکلات به قدرتی بازدارنده در راه شکوفائی تولید ملی کشور تبدیل شده اند و سدی بزرگ در راه تولید ایجاد کرده اند .

ادامه دارد

تقاضای بازار و تحریک تولیدکنندگان این بخشها به تولید بیشتر را در پی خواهد داشت .

ح) با چراغ سبزی که از حاصل افزایش تقاضای جامعه برای مصرف کالاهای سلامت و سود آور شدن تولید این کالاها توسط مکانیزم طبیعی بازار روشن خواهد شد ، سرمایه گذاری در تولید اینگونه کالاها را سود آور خواهد نمود و در پی آن سرمایه گذاری و تولید کالاهای اساسی تامین کننده ی سلامت عمومی بالا خواهد رفت تا جایی که عرضه و تقاضای بازار داخلی همدیگر را پاسخگو شوند . پس از آن است که در اثر سود آور بودن تولید اینگونه کالاها در داخل کشور که افزایش طبیعی کیفیت را نیز در پی خواهد داشت ، میتوان برای فتح بازارهای صادراتی این محصولات توسط تولیدکنندگان ایرانی ، برنامه ریزی و اقدام نمود .

تبصره : در بعضی شرایط خاص و با وجود آمدن فشار تقاضا در اولین مرحله سطح قیمتها در اینگونه کالاها بطرف بالا حرکت خواهد نمود تا زمانی که مقدار عددی تولید به سطحی برسد که بتواند تمامی تقاضای موهثر بازار را پاسخگو باشد . دولت باید در این مرحله آگاهانه رفتار نموده و در مقابل سیل پرفشار و مخرب دلآلان کالای خارجی که از هر فرصتی برای به جیب زدن سودهای نجومی استفاده میکنند و نیاز جامعه را بهانه ی واردات کالای مصرفی میکنند ایستادگی نماید تا این مسئله سرمایه گذاری داخلی را تحریک کند و راهی برای به ثمر نشاندن آن باز نماید . اگر در غیر اینصورت عمل شود تمام سود اجتماعی عاید شده از هدفمند نمودن یارانه ها و تحوّل اقتصادی کشور بازهم چون بسیاری از اتفاقات گذشته به جیب دلآلان کالای خارجی و تولیدکنندگان بیگانه سرازیر خواهد شد .

خ) در نتیجه ی تحریک روزافزون تقاضای تولید و سرمایه گذاری و به تبع آن بالا رفتن حجم تولید کشور ، تولید سرانه و درآمد سرانه و تمامی شاخصهای دیگر اقتصادی کشور بطرف بالا حرکت خواهند کرد و از طرفی نیز همین بالاتر رفتن ظرفیت تولید کشور که بالفعل شده است ، تقاضای نیروی کار را بالا خواهد برد و تحریک تقاضای نیروی کار به این معنی است که اشتغال جدید ایجاد خواهد شد و هرچه بالاتر رفتن تقاضای نیروی کار نیز در نظام عرضه و تقاضای نیروی کار به بالاتر رفتن سطح عمومی دستمزدها خواهد انجامید . بالاتر رفتن سطح عمومی دستمزدها پس از نزدیک شدن نرخ بیکاری به نقطه ی صفر ، که بالاتر رفتن سطح رفاه عمومی را به دنبال خواهد داشت به آن معناست که روابط طبیعی اقتصادی در چنین شرایطی با حرکتی روبه جلو و به گونه ای مؤلّد همدیگر را بازسازی و ترمیم خواهند کرد و موجبات روشن شدن موتور رشد درونزایی را در کلان اقتصاد کشور رقم میزنند . تداوم چنین وضعی به آن معناست که ظرفیتهای ذاتی اقتصاد کشور آزاد شده و به گونه ای بهینه مورد استفاده قرار خواهند گرفت و سرعت سازندگی کشور به گونه ای تصاعدی بالا خواهد رفت .

د) در پی تحقق بی کم و کاست این فرآیند است که نظام کنونی اقتصاد کشور تغییر ماهیت خواهد داد و به اقتصادی تولید محور دست خواهیم یافت . بسیاری از مشکلات کنونی بخشهای تولیدی کشور رفع خواهد شد و تامین بسیاری از ملزومات سخت افزاری و نرم افزاری تولید آسانتر از قبل خواهد گردید و بخشهای تولیدی رشدی درونزا را تجربه خواهند نمود .

تبصره ۱ : برخی در کشور ابراز میدارند در اثر افزایش قیمت سوخت و بصورت عمده انرژی در کشور پس از حذف یارانه های فعلی ، قیمت مصرف کننده کالاها و خدمات بالا خواهد رفت و این نگرانی وجود دارد که بالاتر رفتن هزینه ی انرژی تورّم سنگینی را بر دوش جامعه تحمیل کند . باید یادآور شوم که در فرآیند تولید ، قیمت حاملهای انرژی درصد کمی از هزینه های تمام شده ی کالا و خدمات را به خود اختصاص میدهد ، ولی اتفاقات مثبتی که در صنعت رخ میدهد بسیار بیشتر از اضافه هزینه ای است که هر تولید کننده خواهد پرداخت و در نتیجه اضافه رفاه تولیدکننده در نقطه ای قرار می گیرد که بار اضافی ناشی از اضافه پرداختها را از میان خواهد برد . در زیر برای روشن تر شدن تاثیر شگرفی که طرح تحوّل اقتصادی و تغییر نظام پرداخت یارانه ها بر بخشهای تولیدی کشور خواهد گذاشت ، به مقایسه ی قیمت کالاهای تولیدی در دو مرحله ی نظام فعلی پرداخت یارانه ها و نظام هدفمند شده پس از اجرای طرح هدفمند کردن یارانه ها و پرداخت نقدی